

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 57 0 Ps 110605 18 Rev
Banjaluka: 6.6.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Rose Obradović, kao predsjednika vijeća, Senada Tice i Gorjane Popadić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja „V.“ K., , D., zastupanog po punomoćniku D. M., advokatu iz B., Ulica....., protiv tuženog „I.“ d.o.o. B., Ulica....., zastupanog po punomoćniku D. T., advokatu iz B., , radi duga, vrijednost predmeta spora 92.604,56 KM, odlučujući o reviziji tuženog izjavljenoj protiv presude Višeg privrednog suda u Banjaluci broj: 57 0 Ps 110605 17 Pž od 27.10.2017. godine, na sjednici održanoj 6.6.2018. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tužitelja za naknadu troškova revizionog postupka u iznosu 1.535,62 KM.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj: 57 0 Ps 110605 14 Ps od 17.7.2017. godine, obavezan je tuženi da isplati tužitelju iznos od 92.604,56 KM (47.347,96 Eura), od čega na ime glavnog duga iznos od 87.327,12 KM (44.649,65 Eura) sa zakonskom zateznom kamatom počev od 31.3.2014. godine do isplate, te na ime kamate iznos od 5.277,43 KM (2.698,31 Eura), u roku od 15 dana.

Obavezan je tuženi da tužitelju na ime naknade troškova postupka isplati iznos od 9.635,90 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od presuđenja do isplate.

Odbijen je tužbeni zahtjev tužitelja u dijelu kojim je tražio isplatu zakonske zatezne kamate na iznos od 5.277,43 KM počev od 31.3.2014. godine do isplate, te u dijelu zahtjeva za naknadu troškova postupka, preko dosuđenog iznosa.

Drugostepenom presudom Višeg privrednog suda u Banjaluci broj: 57 0 Ps 110605 17 Pž od 27.10.2017. godine, odbijena je žalba tuženog i prvostepena presuda potvrđena u dosuđujućem dijelu.

Odbijeni su zahtjevi stranaka za naknadu troškova žalbenog postupka.

Tuženi revizijom pobija drugostepenu odluku zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana odluka preinači i tužbeni zahtjev odbije ili da se ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje.

Tužitelj u odgovoru predlaže da se revizija odbije, a tuženi obaveže na naknadu troškova postupka, na ime sastava odgovora, u iznosu 1.535,62 KM.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužitelja za isplatu iznosa od 92.604,56 KM (47.347,96 Eura), od čega na ime glavnog duga iznos od 87.327,12 KM (44.649,65 Eura) sa zakonskom zateznom kamatom počev od 31.3.2014. godine do isplate, te na ime kamate iznos od 5.277,43 KM (2.698,31 Eura) sa zakonskom zateznom kamatom počev od 31.3.2014. godine do isplate, sve u roku od 15 dana.

Prvostepeni sud nalazi utvrđenim da su ugovorne strane bile u poslovnom odnosu temeljem ugovora o distribuciji proizvoda tužitelja na teritoriji Bosne i Hercegovine (proizvodi iz oblasti stočne prehrane), da bi 14.12.2011. godine zaključili kupoprodajni ugovor o isporuci 700 tona danskog ribljeg brašna za period od 1.1.2012. godine do 31.12.2012. godine, a koji je usmenim dogovorom produžen i za 2013. godinu.

Prvostepeni sud nalazi utvrđenim da je tužitelj dostavio fakture tuženom radi plaćanja, po kojima tuženi nije postupio, pa su parnične stranke 24.1.2014. godine potpisale Sporazum o priznanju duga. Članom 2. ovog Sporazuma tuženi se obavezao da će dugovani iznos od 47.347,96 Eura, koji uključuje glavni dug od 44.649,65 Eura i kamate obračunate do 28.2.2014. godine u iznosu od 2.698,31 Eura, isplatiti na način predviđen u tabeli, s tim što svaka rata dospijeva na naplatu posljednjeg dana u mjesecu (prva rata dospijeva 28.2.2014. godine, a posljednja 30.6.2015. godine). Članom 3. Sporazuma je predviđeno da dug dospijeva u cijelosti i odmah u slučaju da tuženi zakasni sa plaćanjem bilo koje dvije mjesečne rate u toku perioda otplate, na način da zakasni sa plaćanjem prve rate, a da kašnjenje sa drugom ratom ne mora biti uzastopno nego bilo kada u toku otplate. U članu 5. su ugovorili da će ove odredbe biti sadržane u Sporazumu koji će zaključiti u formi notarske izvršne isprave u što kraćem vremenskom roku. U ime tužitelja sporazum je potpisao L. O. M., a u ime tuženog G. K. s tim da Sporazum nije ovjeren pečatima pravnih lica koji su učesnici sporazuma.

Po ocjeni prvostepenog suda, stranke su se povodom ugovora od 14.12.2011. godine nalazile u kupoprodajnom odnosu po članu 454. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj: 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, te „Službeni glasnik RS“, broj: 17/93 do 74/04 -u daljem tekstu: ZOO), dok Sporazum ima karakter ugovora o poravnanju, saglasno odredbi člana 1089. ZOO.

Visinu potraživanja tužitelja prvostepeni sud je utvrdio ocjenom Sporazuma, dostavljenih faktura, analitičke kartice, nalazom vještaka ekonomske struke D. K. i iskaza svjedoka L. O. M.

Prvostepeni sud je odbio prigovore tuženog da je Sporazum za tužitelja potpisalo neovlašćeno lice, utvrđujući da su ovlašćena lica tužitelja odobrila Sporazum (izvršni direktor K. H. i izvršni potpredsjednik grupacije J. H. P.), koji su članovi Upravnog odbora i Izvršnog odbora i čije odobrenje obavezuje tužitelja.

Okolnost da nije u skladu sa članom 5. Sporazuma sačinjena i notarska isprava, po ocjeni prvostepenog suda, nema uticaja na valjanost Sporazuma jer bi time tužitelj, u suštini, stekao

izvršnu ispravu koja bi mu omogućavala naplatu potraživanja direktno u izvršnom postupku, bez potrebe da, kao u konkretnom, prethodno vodi parnicu.

Prvostepeni sud cijeni neosnovanim prigovor da je Sporazum nevaljan jer nije ovjeren pečatima pravnih lica koja su učestvovala u njegovom zaključenju.

Drugostepeni sud u cijelosti prihvaća činjenična utvrđenja i pravne zaključke prvostepenog suda, iz kog razloga odbija žalbu tuženog i potvrđuje prvostepenu presudu.

Drugostepena odluka je pravilna.

Odredbom člana 1089. stav 1. ZOO je propisano: "Ugovorom o poravnanju lica između kojih postoji spor ili neizvjesnost o nekom pravnom odnosu, pomoću uzajamnih popuštanja prekidaju spor, odnosno uklanjanju neizvjesnost i određuju svoja uzajamna prava i obaveze".

Po ocjeni ovog suda, Sporazum nema karakter ugovora o poravnanju jer ne sadrži bitni elemenat uzajamnog popuštanja stranaka, već samo konstataciju visine potraživanja tužitelja prema tuženom, način i uslove pod kojima će tuženi ispuniti svoju obavezu. Ovaj Sporazum, stoga, ima karakter isprave kojom ugovarači saglasno, u skladu sa odredbama člana 17. stav 1. i člana 262. stav 1. ZOO, potvrđuju da su se nalazili u poslovnom odnosu, da postoji dugovanje tuženog prema tužitelju iz tog odnosa, koliki je dug, na koji način i u kom vremenskom periodu će biti plaćen.

Da su stranke bile u ugovornom odnosu i da postoji potraživanje iz tog odnosa, slijedi ne samo iz Sporazuma već i drugih izvedenih dokaza koje su cijenili nižestepeni sudovi (faktura, analitičke kartice, nalaz vještaka i iskaz svjedoka L. O. M.), što se ne osporava ni u činjeničnim navodima revizije.

U ime tuženog Sporazum je potpisalo ovlašćeno lice G. K. što jasno proizilazi iz sudskog registra prvostepenog suda broj: 057-0-Reg-12-00034. Tuženi ne osporava da se radi o potpisu njegovog zakonskog zastupnika, pa je bez osnova ukazivanje da Sporazum nije valjan jer nije ovjeren pečatom tuženog i jer ga za tužitelja nisu potpisala ovlašćena lica. Tuženi koji ne spori sadržinu Sporazuma i za kog je taj Sporazum potpisalo ovlašćeno lice, ne može se u svoju korist pozivati da za protivnu stranu (koja Sporazumom preuzima isključivo obavezu sačinjavanja notarske isprave) nije potpisalo ovlašćeno lice.

Iz priloženog ovjerenog izvoda registra privrednih društava za tužitelja, broj: 82776214, slijedi da je K. J. H. izvršni direktor grupacije, a J. H. P., generalni direktor. Prema odredbama koje se odnose na zastupanje tužitelja: „Društvo će biti obavezano u pravnim poslovima zajedničkim potpisima člana Odbora Direktora i člana Izvršnog odbora ili zajedničkim potpisima dva člana Odbora direktora“. U vezi sa ovjerom Sporazuma, navedena lica (K. J. H. i J. H. P.) su dali izjavu da „prihvataju i utvrđuju pravno obvezujućim prema Društvu Sporazum potpisan u ime Društva od strane L.O. M.“, čime se prigovor tuženog ukazuje neosnovanim.

Međutim, sve i kada bi se pošlo od toga da Sporazum nije pravno obvezujući iz razloga koje navodi revident, on jeste dokaz koji sud cijeni u toku postupka u odnosu na činjenice da li su stranke bile u ugovornom odnosu i da li postoji potraživanje tužitelja iz tog odnosa. Ocjena suda o osnovanosti tužbenog zahtjeva, suprotno tvrdnji revidenta, ne zasniva se isključivo na Sporazumu

već i drugim izvedenim dokazima koje tuženi nije osporio van razumne sumnje, niti ih osporava činjeničnim navodima revizije (ugovor, fakture, analitička kartica, nalaz vještaka).

U reviziji se posebno ne osporava visina potraživanja, pa se ovaj sud time neće ni baviti.

Zahtjev tužitelja za naknadu troškova na ime sastava odgovora na reviziju u iznosu od 1.535,62 KM nije osnovan, jer nije bio potreban radi vođenja parnice (član 387. stav 1. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13-u daljem tekstu: ZPP) i jer po sadržini odgovara činjenicama i pravnim shvatanjima koje je isticao tokom postupka, a koji su cijenjeni od strane nižestepenih sudova.

Kod takvog stanja stvari, ovaj sud nalazi da ne postoje razlozi zbog kojih je revizija izjavljena, niti ima nedostataka u donošenju pobijane odluke na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti. Zato je reviziju tuženog valjalo odbiti temeljem člana 248. ZPP.

Predsjednik vijeća:
Rosa Obradović

Za tačnost otpravka ovjerava
rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podraščić